

Uchwała Nr SO.15.4012.176.2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 24 kwietnia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Wyrzysk
za rok 2024 wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca Edyta Zastrow
Członkowie: Monika Paczyńska
 Marzena Węckowicz

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.) wyraża o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Wyrzysk za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta i Gminy Wyrzysk za rok 2024 oraz informacja o stanie mienia Gminy Wyrzysk (przedłożone tut. Izbie w dniu 31 marca 2025 r.)

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2034 (po zmianach) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2024 rok.

I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.

1. W części opisowej przedstawiono według działów klasyfikacji budżetowej realizację dochodów budżetowych, w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także wydatków budżetowych w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Ponadto podano: stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów, przychody i rozchody budżetu oraz stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. Przedstawiono środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym otrzymane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz wydatki nimi finansowane. Wskazano środki z Funduszu Pomocy oraz finansowane nimi wydatki na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ponadto podano dane o skutkach obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień. Wyszczególniono wydatki jakie zostały poniesione w ramach funduszu sołeckiego. Opisano również, w jakim zakresie Burmistrz korzystał z upoważnień zapisanych w uchwale budżetowej po zmianach na 2024 r. oraz w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:

- dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej;
- zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami;
- przychody i rozchody budżetu;
- zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy;
- dochody i wydatki związane z ochroną środowiska;
- wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego;
- dochody i wydatki związane z realizacją środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
- dochody i wydatki związane z realizacją zadań publicznych realizowanych w drodze współdziałania między jst;
- dochody i wydatki związane z realizacją zadań w ramach wsparcia ze środków Fundusz Pomocy Ukrainie;
- dochody i wydatki na zadania realizowane na mocy porozumień z organami administracji rządowej.

3. W sprawozdaniu przedstawiono zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których jest mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które zostały dokonane w trakcie roku budżetowego oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich, zgodnie z przepisami art. 269 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

4. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie, za wyjątkiem przedstawionych w punkcie III.

II.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania sprawozdania z wykonania budżetu Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Wyrzysk za rok 2024 został wykonany z nadwyżką w wysokości 4.783.754,19 zł (przy planowanej nadwyżce w wysokości 4.679.507,39 zł), ponieważ:

- a) dochody zrealizowano w wysokości 94.639.238,07 zł, co stanowi 97,46 % wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące w wysokości 85.675.627,18 zł,
 - dochody majątkowe w wysokości 8.963.610,89 zł;
- b) wydatki zrealizowano w wysokości 89.855.483,88 zł, co stanowi 97,22 % wielkości planowanej, w tym:
 - wydatki bieżące w wysokości 80.057.430,02 zł,
 - wydatki majątkowe w wysokości 9.798.053,86 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W okresie sprawozdawczym Gmina dysponowała przychodami z tytułu:

- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 111.095,30 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2024 r. w całości,
- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 3.568.418,73 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2024 r. w wysokości 40.523,34 zł.

Ponadto zrealizowano rozchody w łącznej wysokości 4.831.126,03 zł stanowiące wykup wyemitowanych obligacji samorządowych w kwocie 1.500.000,00 zł oraz spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w kwocie 460.000,00 zł, a także lokaty wykraczające poza rok budżetowy w kwocie 2.871.126,03 zł.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024.

3. Z przedłożonego sprawozdania, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosiło 21.101.000,00 zł, co stanowi 22,30 % wykonanych dochodów.
4. W sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wykazano na koniec roku 2024 zobowiązania niewymagalne w wysokości 4.619.241,72 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
5. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 należności na koniec 2024 roku wynosiły 6.410.462,96 zł, w tym zaległości – 5.478.862,09 zł. Burmistrz w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2024 w porównaniu z rokiem 2023 uległa zmniejszeniu o kwotę 343.118,31 zł.
6. Analiza sprawozdania z wykonania budżetu w powiązaniu ze sprawozdaniem budżetowym Rb-28S za 2024 rok wykazała, że suma wydatków wykonanych i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków o kwotę 715.667,89 zł sklasyfikowanych w paragrafach: 3020 (rozdz. 80101, 90017), 3030 (rozdz. 75022), 4210 (rozdz. 80101), 4260 (rozdz. 70005, 70007, 80101, 80103, 80104, 80148, 90017, 92601), 4300 (rozdz. 70007, 72095, 80113, 90002, 90017, 92601), 4360 (rozdz. 75022, 90005), 4400 (rozdz. 80195).

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Burmistrz otrzymał od Rady Miejskiej, a mianowicie w uchwale budżetowej na 2024 r.:

- w § 8 określiła sumę 10.000.000,00 zł, do której Burmistrz mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- w § 9 ust. 1 pkt 3) Rada upoważniła Burmistrza do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

Natomiast w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Rada Miejska upoważniła Burmistrza (§ 3 ust. 1) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją przedsięwzięć,

- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania Gminy, i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy;
- oraz upoważniła Burmistrza do przekazywania uprawnień zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1 kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy (§ 3 ust. 2).
7. W wyniku analizy przedłożonych sprawozdań Skład Orzekający stwierdził, że w okresie od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r. dokonano planowanych wydatków przeznaczonych na zapłatę pozostałych odsetek w rozdziale 75023 (28,85 zł). W przedłożonym sprawozdaniu Burmistrz poinformował o przyczynie poniesienia przedmiotowego wydatku.
8. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nie zostało zrealizowane w należytej wysokości w rozdziale 85219 – 96,66% oraz w rozdziale 85502 – 96,68%.

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 288) *„równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych zgodnie z art. 5, 13 i 14 na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku (...)”*. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zfsś (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349), podstawę do naliczenia odpisu stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy. Korekta powinna odbyć się zarówno w zakresie planu jak i wykonania.

9. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 370.670,43 zł (rozdziały 85153 i 85154) przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 342.632,54 zł (rozdz. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 78.944,71 zł (rozdz. 75619 § 0270).

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 84.037,85 zł. Zatem niewykorzystane środki z lat ubiegłych wynoszą 134.944,67 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.) *„Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:*

- 1) *gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,*
- 2) *zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,*

w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 - i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.

Skład Orzekający zaznacza również, iż w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały wykorzystane w danym roku budżetowym i w latach poprzednich winny powiększyć planowane wydatki w budżecie następnego roku.

10. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 4.806.010,38 zł (w tym § 0490 w kwocie 4.772.100,53 zł), a wykonane wydatki związane z finansowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły 5.257.339,15 zł (rozdz. 90002). Zatem uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat były niższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.) Rada Miejska w Wyrzysku podjęła uchwałę Nr LXXIII/655/2023 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W części opisowej sprawozdania podano informację o zrealizowanych dochodach z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wydatkach poniesionych na obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, wskazując jaka część wydatków została poniesiona na poszczególne cele określone w art. 6r ust. 2 – 2c ustawy.

III. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że wystąpiły m.in. następujące nieprawidłowości i błędy pisarskie:

- a) na stronie 6 poinformowano: „Rozdział 60020 Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych – wykonanie 100%- (§ 0950) wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów otrzymane w kwocie 1.500,00 zł z tytułu odszkodowania otrzymanego z TUW za uszkodzone mienie (wiata przystankowa Wiernowo)”; w sprawozdaniu Rb-27S nie wykazano dochodów z tego tytułu;
- b) na stronach 122-125 podano nieprawidłowe numery uchwał zmieniających WPF (wskazując numery uchwał zmieniających budżet) oraz dla projektu pn. „Różne dzieci, równe szanse” jako uchwałę wprowadzającą wskazano uchwałę Nr III/18/2024 z dnia 28.06.2024 r., zamiast uchwałę Nr VI/51/2024 z dnia 30.10.2024 r.;
- c) w załączniku Nr 10 „Dochody i wydatki związane z realizacją w ramach wsparcia ze środków Fundusz Pomocy Ukrainie za 2024 rok” w rozdziale 85295 podano błędną sumę wydatków planowanych i wykonanych, bowiem wykazano kwoty 2.400,00 zł, a winny być kwoty 2.954,00 zł, co skutkuje ustaleniem ogółem wydatków w nieprawidłowych kwotach: jest 86.237,75 zł, zamiast 86.791,75 zł.

- IV. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z mienia w roku 2024 i planowane do uzyskania w 2025 roku.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Edyta Zastrow

Pouczenie:

Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.